

REDACȚIA

Arad, Deal Perencu-ului nr. 1.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe o lună 2

Nr. 11 de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deal Perencu-ului nr. 20

INSERȚIUNILE:

de un șir garnond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Berleteri nefrancate nu se primesc

Intrunirea dela Sibiu.

Zilele acestea s'a ținut la Sibiu un sfat al fruntașilor, ș'nume al celor *autorizați*, cari și după disolvarea comitetului și cunoscuta criză s'au simțit datorți și în drept a reprezenta singura autoritate politică în partidul național român.

Alături de acești fruntași, în frunte cu venerabilul badea George Pop de Basescu, au stat și amici înlimbiți de importanță. O dovadă viue, că toate elementele de forță ale neamului și-au dat mâna într-o luptă în solidaritate pentru cauza națională.

Ca de regulă, așa și de data aceasta despre sfatul fraților și fruntașilor noștri, în presa maghiară au apărut amănunte eronate și tendențioase. Și ca să prevină ori ce primejdii ce ar rezulta din acest sfat pentru Unguri, *Független Magyarországnak* amenința că Ungurii îl vor arunca în Dunăre pe Dr. Vlad, dacă el va face cum s'a hotărât la Sibiu: să vorbească adică în Dieta împotriva aspirațiilor naționale maghiare.

Adevărul e că și Dr. Vlad a fost în sfat, după cum este de sine înțeles, că s'a dat și s'a dat amenința șovinistă, el numai împotriva aspirațiilor lor naționale poate vorbi. Pentru-că realizarea acestor aspirații și în sinul armatei ar însemna o nouă și cea mai mare primejdie pentru existența neamului românesc.

De altfel nu vrem să polemizăm în aceasta privință, cu presa maghiară. Ar fi lucru zadarnic. Nici să restabilim adevărul cu privire la cele hotărâte la Sibiu. Cine nu e oare convins, că presa maghiară cu știre și tendențios întortochează lucrurile?!

Vorba e că în concertul acesta de a se năpusti asupra fruntașilor adunați la Sibiu vedem și un ziar românesc, care pretinde că servește mai cu credință, mai cu minte și cu cel mai mare curaj — partidul național.

Am numit organul dela Brașov, care în numărul său dela 10/23 Octomvrie luând știre din zărele din Budapesta și Viena despre conferința dela Sibiu, are aerul să desaprube cele petrecute.

Din două, una: ori *«Gazeta»* știe ce s'a petrecut, ș'atunci nu trebuia să ia atitudine în contra celor adunați la Sibiu, ori într'adevăr are așa de puțină știre despre câte se petrec între Români, încât numai din presa străină află ce fac fruntașii noștri, ș'atunci nu-i este permis să-și ia aerul de a fi censoră a vieții noastre politice.

Stau la o masă, pentru a se înțelege, și cad de acord un Pop de Basescu, un Veliu, un Popovici-Lugoj ș'o gardă întreagă de tineri entusiaști și *«Gazeta»* nu are încredere în înțelepciunea lor? Dar atunci cine s'a născut pe placul *«Gazetei»*? Să ne spună ea un mănunchiu de fruntași mai reputați și cu idei mai salvatoare pentru neam. Vom fi cei dintâi cari să ne orientăm după semizeii organului dela Brașov.

Dacă scrie însă numai pentru a umple rubrica nouă din ale crizei

noastre (criză în gândirea și simțirea celor de sub Tâmpa), rubrică galinată, în care bate în aceeași piută pe «aradani», pe cei dela Dobra, pe Slavici («omul fatal»), apoi trebuie să protestăm și să punem la locul lor pe înconștienții, cari tocmai pe când în partid s'au realizat cele mai laudabile sfaturi de încheiere, vin și bat alături de *«presa maghiară»*, în cei-ce cu abnegație și dragoste frățescă muncesc întru întărirea partidului național.

Căci conferința dela Sibiu acest singur scop l-a urmărit. Și-l va ajunge, ori cât Români înconștienți ori răi ar face cauză comună cu dușmanii.

In contra Ourelor. Iresa judaica e foc și pară. La marele congres catolic ce s'a încheiat alaltăieri în Budapesta, Demeczky Mihály, director al institutului «Ferencz Jozsef» din Budapesta, a zis — după cum scrie «Magyar Szó» — următoarele:

«Pázmány Péter n'a fondat universitatea pentru mediciniști cari se furizează aici, în templul stînșet, de pe pământul Kaçarilor»...

Numitul ziar cere darea în judecată a lui Demeczky, pe cuvânt că el a agitat astfel încontra unei naționalități...

Ni-ar plăcea și nouă să se pună la cale un asemenea proces.

Criza continuă.

Cât sunt de curajoși, ca să nu zicem — îndrăzneți, dar totuși se observă că o îngrijorare mare i-a cuprins pe Unguri.

M. Sa nu glumește. E fapt împlinit că l-a trimis pe Lukács din Viena să le spună Ungurilor că nu le dă nimic din câte cer privitor la armată. Nici limbă de comandă maghiară, nici școli militare cu limbă de propunere maghiară, nici chiar — ciucuri!

De aceea patrioții scriu cu îngrijorare ear cei mai năbădăoși, ca Bartha și Barabás, scriu cu violență.

De altminteri chiar moderatul *«Arad és Vidéke»* scrie că «între Coroană și națiune s'au vîrit salariile militari străine», care sunt, se înțelege, ministrul Pitreich și șeful de stat major baronul Beck...

Impresia la Pesta.

Sosind eri Lukács dela Viena, a spus că M. Sa n'a primit proiectul de program militar al comisiei de 9.

Știrea a produs consternație. Liberalii își tem adică mai presus de toate poziția de partid de guvern, căci așa se vorbește: dacă ei nu cedează, M. Sa va negocia cu — conservatorii, adică cu popularii.

Comisia de 9 a hotărât de altfel că nu cedează.

«Fie ce-o fi», ar fi zis unul din comisie. «noi nu lăsăm din drepturi, chiar dacă ar veni Fürst Lobkovitz în numele Coroanei»...

Se zice apoi că M. Sa nici n'ar găsi în partidul liberal cine să formeze cabinet pe alte baze de cât ce cuprinde proiectul de program prezentat de Lukács, de oare-ce atât Tisza cât și Andrássy sunt legați prin hotărârea unanimă cu care s'a redigat acel proiect.

Aseară Lukács s'a dus ear la Viena.

Dela Congresul național-bisericesc.

Cuvîntările d-lor V. Mangra, M. Veliu, Dr. G. Popoviciu și V. Goldiș.

Marți nainte de amiază, după-ce Dr. I. Suciș și-a motivat pe larg propunerea, ear Congresul național a primit urgența cu o majoritate imponentă, cu toate că I. P. S. Sa și de două-ori a luat cuvîntul ș'a combătut-o zicînd că dă — *lămuriri*, a urmat

Cuvîntarea Vicarului Mangra.

Sunt adînc recunoscător Măritului Congres — începe P. Cuviosul Vicar — pentru-că primind urgența asupra propunerii deputatului Dr. Suciș, mi-a dat și mie prilej să mă justific, ori mai bine: să stau față în față cu acuzatorul mei, cari până acum numai anonim atacau dela spațiile vre-unul iresponsabil.

Declar sus și tare, mai nainte de toate, că în contra mea nici în sinul bisericii nici la vre-un for civil, nu s'a făcut nici o plîngere, arătare ori pără, și cu atât mai puțin s'a dat vre-o sentință care să-mi atingă caracterul. Prea Sfinția Sa Episcopul meu este aici, de față, să mă desmintă dacă alterez adevărul.

Așa fiind, sunt în drept să cer, ca și I. P. S. Sa Mitropolitul să facă aici, în mijlocul Congresului, rectificarea în acest sens, ca nici o clipă să nu rămână nici măcar umbră de banuială că în biserica noastră națională un dignitar s'a abătut dela calea moralității. Aceasta, se înțelege, după-ce, conform propunerii lui Dr. Suciș, Preasfântul Sinod Episcopesc va fi cercetat actele întrate și se va fi convins și din acte, că împotriva mea nimic nu subversează.

Nu pot, în același timp, să nu dau expresie mirării ce mă cuprinde în fața chipului cum s'a inițiat interpelarea care a provocat propunerea ce ne preocupă. Cum, asta să fie forma ce trebuie să precadă o cercetare disciplinară? Să aruncî în mijlocul Congresului o afacere care este de competența Consistoriului din Arad?

Știam și eu de pamflete și de articole violente și anonime plasate prin ziare străine. Față de acestea însă, tocmai pentru a apăra nimbul bisericii careia slujesc cu tot devotamentul și ființa mea, mi-am făcut datoria și am intentat proces.

Acest fapt să constituie însă o crimă, pentru-care să fiu acuzat chiar aici în Congres? Ori sunt eu vinovat pentru-că s'a scris împotriva mea prin zărele străine și neamului și bisericii noastre? Dar contra cui nu s'a scris în această presă? Ear dacă dl Rotariu vrea să facă pe censorul vieții noastre publice, putea să interpeleze în privința unor acușări formulate chiar de «sa la adresa unui prelat (alusie la articolele violente ce dl Rotariu a scris în «Luminătorul» contra episcopului Ioan Mețianu).

Să mi-se facă proces aici pentru-că eu am căutat să mi-se dea satisfacție nu atât mie personal, cât bisericii pe care o represint? Dar unde s'a mai poimnit asta? Și dacă nu mi-se face dreptate, ci calumniatorul meu poate să scape în procesul ce e pendinte încă, ar urma din asta că eu sunt vinovat?

Ce fel de princip justițiar ar fi acesta? Și cum ar putea biserica noastră să adopte asemenea păreri, când se știe: nu odată se întemplă în justiția civilă să fie osândite chiar persoane nevinovate?!

Pretextează însă dl Rotariu că vrea lumină.

Prea bine. Doresc și eu să se facă lumină, însă nu așa, ca luni ori ani să plănăze asupra mea bănuiala, ci numai decît și din partea celui mai superior for bisericesc, de Preasfîntul Sinod Episcopesc, în care toți trebuie să avem încredere. Ear că acest for are dreptul să cerceteze ori-ce

cauză ce i-se releagă de Congres, este mai presus de ori-ce îndolată, se cuprinde în Statutul Organic.

Și Congresul trebuie să relege afacerea Preasfîntului Sinod Episcopesc, în-tăiu pentru-că acesta e forul suprem de judecată canonică, și eu am fost acuzat aici de abateri grave, ear a doua pentru-că afacerea s'a adus aici cu scop de a provoca luptă (aprobări unanime) ear suprema noastră corporație nu poate tolera ca în sinul său să se cultive asemenea porniri, ci să procedă la toate câte sunt proprii să asigure pacea în primul rînd deci să dea prilej celui acuzat de a fi complet reabilitat ori dacă e vinovat, să se spună și asta, dar șoaptele, bănuielele și acușele să fie curmate odată (aprobări).

Mărit Congres! Da, am proces pendent la Timișoara, dar tot ce mi-s'a întemplat, este că judecătoria mi-a refuzat dreptul de a dovedi că sunt calomniat. Observ însă: în proces nu s'a spus ultimul cuvînt și chiar dacă calumniatorul ar scăpa teafăr, asta să însemneze părtarea mea?

Dar oare cine nu știe, că atât atacurile din presă cât și șgomotul ce s'a făcut în jurul pamfletelor și capitalul ce unii căutau să-l scoată din campania pornită contra mea, nu au fost decît efușul luptelor pentru episcopia dela Arad (Așa e, așa!)? După-ce odată însă am avut episcop, eu am zis: *fie acum pace!* Dar pătivrnicii mei, carora prin lupta mea li-s'a zădărnicit ajungerea unei ori mai multe ținte, vîd că nu vor pace. Ci mă atacă pe cuvînt că prestigiul bisericii suferă fiind-că eu sunt vicar. Cei cari sunt însă zeloși de prestigiul bisericii noastre, să poștească la Oradia și acolo să caute a se cominge dacă știu eu represinta cu demnitate biserica și dacă administrez cu dreptate (puternice aclamări) ear nu să vină aici cu interpe-lări basate pe scrieri anonime ori pe pamflete ordinare... Altfel sunt în drept nu numai să presupun că nu prestigiul îi preocupă, ci ar voi să mă scoată din vicariat, pentru-că de, celui-ce nu putu s'junge episcop nici după trei alegeri, i-ar veni bine și un vicariat (așa e, așa e!). Eu protestez însă ca din motive atât de egoiste să fiu timbrat aici și cer Măritului Congres dreptate și numai dreptate (lungi aclamări).

Vorbirea lui M. Veliu.

Marit Congres! Sunt și eu pentru primirea propunerii dlui Suciș și pentru respingerea propunerii dlui Rotariu. Ear de ce. După ale mele vederi și după-cum judec eu cele petrecute, interpelarea nu s'a făcut pentru a apăra vaza bisericii, căci în acest car dl Rotariu, ca vechiu membru în toate corporațiile noastre bisericesti, știa să se adreseze forului competent, ci întreaga afacere a fost trasă de pîr și adusă aici pentru anume scopuri (șgomotoase aprobări) și cu tendința de a nimici vaza unei persoane, care este Vasile Mangra, vicarul dela Oradia-Mare.

Dacă s'a adus însă aici, trebuie s-o resolvăm și mă mir că însuși interpelantul de erf vine acum cu propunere de a trimite chestia în altă parte, când doar îl vîzurăm și ascultăram cu cătă hotărîre în-sinua vinovăția dignitarului bisericesc... Propunerea asta de amănare, hotărît, n'are alt scop decît să lase pe Mangra sub greutatea bănuielilor.

Mangra nu este însă numai o persoană, ci reprezintă biserica, este capu a 230.000 suflete ortodocși. Lăsîndu-l pe el sub greutatea bănuielilor, ar suferi biserica, ceea-ce este cu atât mai puțin de tolerat, cu căt înaltul presidiu constata slăbirea sentimentului religios și tocmai de aceea mă așteptam, ca I. P. S. Sa Mitropolitul să nu facă greutăți când vorba e

ca asupra unei chestii privitoare la cinstea unui dignitar bisericesc *să se facă lumină cu o zi mai înainte*. Altfel ușor se poate naște în noi și în alții convingerea, că *unul prelați una zic și alta li-e faptă* (Așa e, așa!).

Mărit Congres! După modesta mea părere, Mangra nu poate pieca de aici de cât ori deplin rehabilitat, ori să depună mandatul, și să se retragă și din vicariat, dacă s'ar dovedi ceea-ce dl Rotariu a insinuat: că este compromis.

Eu sunt însă convins că Mangra nu este vinovat (aclamări!), că el este Românul cel mai verde, ortodoxul cel mai convins și întreaga lui viață s'a petrecut până acum în *apărarea caldă și ardentă a neamului românesc și a sfintelor noastre așezăminte bisericești* (lungi aplauze).

Și mai sunt convins, Mărit Congres, că dacă nu era alegerea dela Arad, unde Mangra a tras dungă peste multe socoteli (așa e, bravo!), unde de caracterul și bărbăția lui s'au frânt multe curente, nici în presă Mangra nu era să fie atacat, nici pamflete nu se scriau în contra lui, căci Mangra e curat, ca aurul și eu, tată de copii, nu-mi doresc fericire mai mare și mângâiere bătrânețelor mele decât ca măcar unul dintre fii mei să se bucure de vre-o virtute din cele multe pe care noi le admirăm la Vasile Mangra (puternice aclamări). Ear Congresul ne va da voie să pretindem că noi cunoaștem bine pe Mangra, de oare-ce luptăm împreună de treizeci de ani! La tot cazul mai bine decât ce scriu în ziarele străine, și la tot cazul că judecata noastră va fi mai dreaptă decât a condeilor simbriaze, căci condeie simbriaze sunt cele care sub scutul licenții de presă s'au năpustit ca niște sălbatici asupra lui Mangra, după-cum făcut-au tot astfel cu un Dr. N. Oncu, R. Ciorogariu, V. Goldiș și alți fruntași dela Arad, urmărind un scop de care nici n'au făcut secret: *să-i scoată din corporațiunile noastre bisericești*, unde lupta lor desinteresată și energică a stat în calea unor ambițiuni. Am fost și eu atacat, adevărat, cu mai puțină violență, după modestia poziției ce ocup, și prin urmare înțeleg și simt mai bine, că nu apărarea vazei bisericești se urmărește ci *nimicirea cinstei unui om*. În cazul de față însă omul ni-e prieten, e dignitar cu importanță în viața noastră bisericească și-l atacat în așa chip și în așa împrejurări, încât doit mi simt îndemnat să cer primirea propunerii colegului Suciu. E vorba adică nu numai de o persoană pe nedrept acuzată, ci de libertatea de activitate, de conștiința noastră.

Să mă ierte, Măritul Congres, dar pentru ilustrarea lucrurilor, voi espune ce am auzit chiar eu, din întâmplare și fără să vreau. Se plimbau două deputați congresuali și discutau alegerea ce avem s-o săvârșim. „Apoi Mangra nu poate fi nici candidat, căci acuze grave subversează la mijloc și până nu s-o spăla de toate, nu poate fi ales în consistorul mitropolitan”, — zicea unul. Celălalt observa: „Dar bine, ce a făcut Mangra, că doar nu ne vom lua după niște denunțări anonime?” „Ei, a făcut el multe, nu se pot spune toate, nu este în interesul bisericii!”...

Et bine, mărit congres, când afacerea a fost tărită aici tocmai pentru a se arunca umbră și bănuială, mai putem noi să lăsam fără un vot al nostru toată intriga și campania fără a ne solidariza cu cei cari admit și practică astfel de mijloace de luptă în sinul bisericii noastre?

Evident că nu, ci prin votul nostru să spunem: Prea sfântul Sinod episcopesc să cerceteze ce-l în acte și s'asculte și pe dl Rotariu dacă știe lucruri și mai grave, *ca lumină să se facă și capăt să se pună acestui scandal pe care cel cu jalba trimisa aici găsisse de altfel prilej să-l provoace și în Sinodul dela Arad, de unde demisionând (advocatul Duma), arunca acuza asupra lui Mangra, dar pe care Sinodul unanim li-a respins.*

Nici noi nu putem face altfel, căci nici în fața noastră cinstea unui coleg al nostru nu poate fi privită cu mai puțină jaloșie, ci tot trebuie să poștin a se curma o campanie care a sgduit deja și până acum destul biserica noastră națională.

Suntem îngrețoșati de așa luptă și dorim să se sălășuiască între noi pacea! Ear pace nu poate fi până nu se face odată deplină dreptate și lumină într-o chestie în care cu dinadinsul s'a cautat să preocupe spiritele și cu întortochierea faptelor să întunece adevărul (aprobări unanime).

Vorbirea dlui Dr. George Popovici.

Inalt Prea Sfinte de Mitropolit!

Mărit Congres!

Mi-am permis mai adineori să cer ședință cu eschiderea publicității, pentru-că jaloș de bunul renume al acestei inalte corporațiuni, n'aș voi ca auditorul să asiste aici la desbateri în care clocotesc patimele. Ear după a mea părere, eu vîd în sinul congresului producînduse incidente de asemenea natură.

Pentru-că despre ce e vorba? Despre atacul îndreptat în presă și prin broșuri împotriva unui dignitar bisericesc. Dar oare contra cui nu s'a scris? Cine n'a văzut în timpul din urmă în presă regretabila apariție de a ataca chiar pe cel care joacă rolul cel mai expus în viața publică, să zic așa: sunt atacați cei mai harnici, cei mai zeloși și desigur, și cei mai distinși dintre noi.

Așa a pățit-o și părintele Mangra. Ceea-ce dovedește însă nu vinovăția lui, ci tocmai dimpotrivă: creșterea unui curent primejdios. Adică să nu fie cruțat nimeni ci dacă-ți stă în cale, haid să-l ataci chiar cu mijloacele cele mai nepermise.

M'a atins deci și pe mine foarte dureros interpelarea condeputatului Rotariu, care a aruncat în chip întempestiv între noi o chestie pe care să ne diferențiam, o chestie personală delicată, dar în care trebuie să ne rostim. M'a atins cu atât mai dureros, cu cât tocmai din partea aceluia, încontra cărora se îndreptă dl Rotariu, am observat cu bucurie un spirit de pace, care, speram eu, ne va face ca în vremurile astea grele și în fața problemelor mari ce ne preocupă și suntem chemați a le des-

lega. să ajungem la frățescă înțelegere în toate.

E aceasta cu atât mai de regretat, cu cât s'a lovit în același timp nu într-o persoană numai, ci într'un grup respectabil din biserica noastră, în Arădanii cari au luat solidaritate cu vicarul Mangra, căci împreună au purtat luptele bisericești al căror elues este și interpelarea lui Rotariu, ear Congresul nu poate trece ușor peste o chestie care a escitat spiritele, ci dacă Mangra și Arădanii a fost atacat aici, tot aici trebuie să i-se dea satisfacție. Mangra aici a fost atacat, aici trebuie să-l apărăm, căci altfel cu reputația surpată, ce ar mai putea el să caute în fruntea consistorului Oradia-Mare. dat fiind și așa greutățile ce-l întâmpină în îndeplinirea grelei și expusei sale misiuni (aplaude îndelungate!).

Sunt apoi și eu de părere, că întreaga interpelație nici n'a avut de scop decât să împiedice alegerea lui Mangra în consistorul metropolitan (așa e! așa e!) și ar fi sub demnitatea Congresului să lase fără răspuns asemenea tentative.

Interesul bisericii este apoi să facă pace între lii sîi, acolo unde pacea a fost tulburată. Lăsându-se însă fără rezolvare afacerea adusă aici în chip incidental, s'ar perpetua vrăjba care și așa amărit-a destul sufletele drepte și numai spre folos n'a fost bisericii (așa e, așa e!).

Eată de ce primesc și eu propunerea lui dr. Suciu și fac apel la I. P. S. Voastră, domnule Mitropolit și umilul Vê rog și pe P. Sfințiile Voastre, d-lor episcopi, primiți și cu creștinească iubire și iertare cercetați afacerea ce Vi se relege, ca astfel prin înaltul Vostru glas deslegare să dați afacerii și pace să fie (aprobări unanime)! Să se curme odată curentul acesta de a căuta vină tuturor fruntașilor, că dacă am admite să ne luăm după acuzele pătimase, nu știu zău căși ar mai putea ocupa loc în Congres (aprobări unanime).

Vorbirea d-lui V. Goldiș.

Nu aș abusa de paciența Măritului Congres, dacă nu ar fi trebuința a se reflecta la unile aserțiuni ale Inalt Prea Sfinției Sale, cari sunt de natură a abate opinia Măritului Congres dela esența chestiunii. Propunerea de sub întrebare este înfățișată adecă astfel, ca și când prin ea i-s'ar cere Sfântului Sinod episcopesc o cercetare și sentință disciplinară în afacerea Mangra. Propunerea astfel înfățișată, bine înțeles, cere ceva imposibil. Decât că aceasta este o intervertire a înțelesului ei. Noi nu cerem dela Sfântul Sinod Episcopesc o sentință disciplinară în cauza părintelui Mangra, de oare-ce, — într-un-cât știm noi în contra părintelui Mangra nici nu s'a inițiat nici o cercetare disciplinară, ci cerem tocmai constatarea acestui adevăr, că adecă din punct de vedere bisericesc vicarul Vasile Mangra

este absolut neexceptionabil, deoarece nu există nici o investigațiune, nici un deciz și nici o sentință din partea nici unuia for competent bisericesc, nici care persoana vicarului Vasile Mangra ar putea fi exceptionată din orice punct de vedere.

Asta cerem, ca Archiepiscopul și Mitropolitul din înaltul său scaun să constate acest adevăr. Constatarea unui adevăr cerem dela Sfântul Sinod Episcopesc și aceasta este datorința Sfântului Sinod, nu imposibilitate, cum susține părintele Mitropolit. Este un interes bisericesc de cea mai mare însemnătate, ca vicarul Orăzii-Mari să nu stea mai departe sub povara cleveților necontrolabile. S'a aruncat chiar aici în Măritul Congres, cea mai înaltă corporațiune bisericească, umbră asupra-l. Trebuie să se facă așa dară lumină, ca umbra să dispară și noi nu ne vom depărta de aici, până ce această lumină nu se va face. Cerem constatarea adevărului și sfântul Sinod este dator să ni-o dea (aprobări unanime.)

DIN ROMÂNIA

Convocarea Sinodului. M. Sa Regele a semnat decretul pentru convocarea în sesiune ordinară pentru ziua de 12/25 Octombrie a Sfântului Sinod.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat a trimis invitații tuturor episcopilor și arhierilor, de a veni în Capitală spre a fi prezenți Duminecă 12 c. la orele 9 jum. la Tedeumul ce se va oficia la Mitropolie în prezența d-lui D. A. Sturza președintele consiliului ministru ad-interim la culte.

† Apostol Mărgărit.

Citim în „Observatorul”

Din Monastir vine trista știre, că Apostol Mărgărit, fostul inspector al școalelor române din Macedonia, a încetat din viață.

Rar s'a întâmplat ca un om ca Mărgărit, care în definitiv n'a avut de cât un rol pur cultural, să fie atât de atacat. Acel care pleacă azi dintre noi, n'a fost cruțat într'adever nici măcar în viața sa intimă de familie.

Poate că Apostol Mărgărit a fost o fire prea aprigă și dictatorială, dar nu mai puțin adevărat e, că a fost însuflețit de un patriotism sincer, și dacă i-se pot imputa unele greșeli, apoi

Cântecul lebedei.

De George Ohnet.

I.

Ciasornicul dela casa orașului din Dieppe suna tocmai ora zece, când se deschise ușa grădinei unela dintre cele mai frumoase case din strada Agnado și o tină domnișoară eși. Era o frumoasă blondină înaltă, elegantă, fața-i trandafirie era luminată de doi dulci ochi albaștri; purta un frumos costum de marinar, pe guler era brodată o ancoră ear pe mâneci avea un decor bogat de aur. O lady cu un exterior respectabil eși în urma ei, în toaletă neagră de mătășă, cu pălărie lată de pae, ear în mână avea două umbrele și un telescop. Tinera miss respira cu delicie aerul de mare și cu piciorașul încălțat în ghete fine, da cu impaciță în nisip.

— E frumos timpul, Hariett? întreba.

Respectabila lady, — care probabil era guvernanta — dete din cap, apoi făcu semn fetei și plecă spre port.

Suprafața mării se întindea sură, trandafirie ca luciul de opal, ear soarele se zărea prin norii ușureți; un vînt lin adia și mișca crengile subțiri ale arborilor și flămurile dela poarta mare a hotelului.

Pe iarba, care era deja uscată de arșița soarelui și călcată de oaspeții băilor, umbrau în sus și în jos neguțtorii de

câni plimbându-și câni de toate soiurile. Fete tinere în costum de sport, domni în haine de flanel jucau lawn-tennis, ear copiii blonzi cu picioarele goale lăsau în aer gândăci legați de fire lungi de ață.

Cele două dame mergeau repede înainte și ajunseră la Hotelul Royal, când din curtea acestuia eși un tinăr, și mergea cu capul plecat, adâncit în gânduri, așa încât aproape s'a lovit de ele. Iși ridică pălăria și cu un accent străin își ceru scuze și se dedu la o parte. Dar la țipetul lin al tinerei miss își ridică lute, capul; fața-i palidă se înroși, ochii întunecați schinteau și făcu un gest de surprindere.

— Daisy! Dta ești?

— Stenio! strigă iritată tinera fată, apoi luă cu confidența brațul tinărului bărbat și-i zise cu curiositate:

— Înainte de toate vorbește de sora mea... Unde-ai lăsat-o? Ce face? Dar ce copilă sunt! Dacă d-ta ești în Dieppe, atunci și dânsa trebuie să fie aici. Stenio, amicul meu, spune-mi unde e Maud? Condu-mă repede la ea, ard de dor să o pot îmbrățișa.

— Daisy! Drag copil! murmură Stenio.

Fruntea-i lată umbrată de păr negru se făcu ca lacul când e bătut de vîgeliie, din ochi îi curgeau lacrimi, vocea-i tremura.

Respectabila lady, care până acum stătea aproape înlemnită de surprindere,

se reculese din letargie și se decise să întrevie. Pași în fața elevei și a tinărului.

— Dar dragă! D-ta cunoști dispozițiunile tatălui d-tale! Dacă el ar bănuși că în prezența mea vorbești așa... Oh! Asta e imposibil! Te gîndește numai, copilă mea!... Dar dacă — d-ta nu prevezi că am dreptate, domnul acesta ar trebui să înțeleagă...

Aproape se îneca de iritație; își întrepruse cuvintele fără înțeles, s'a roșit și căscă ochi mari. Perplexitatea-i era mișcătoare, dar totodată și comică. Daisy își încruntă sprâncenele fine și mica-i gură luă o espresie amenințătoare.

— Fii atentă, Hariett. D-ta știi, că eu în împrejurări normale sunt ascultătoare și te iubesc. Dar uită, azi se întâmplă un lucru extraordinar. De sora mea, înțelegem-mă bine, de sora mea, de Maud e vorba! Nu vrei poate să mă silești să discut despre așa o chestie!

Și cu aceste cuvinte a început a plînge. Vr'o căț-va oaspeți dela băi cari treceau într'un landou către Prouville, priveau surprinși la dama bătrână, cătră care vorbea plîngând o tină fată în prezența unui tinăr palid. Guvernanta, mută, dădea numai din cap cu încăpăținarea unui cățar bătrân. În urmă totuși se decise să grăiască și zise:

— Dar dorința mylordului?...

— Și rugărilor mele nu le ia în considerație? răspunde Daisy cu căldură. Vezi

Hariett, trebuie să alegi între mine și tatăl meu. D-ta adesea mi-ai spus că nu o să mă părăsești nici odată, nici pentru toate comorile lumii, și dacă mă voi mărita sper să rămân la mine să-mi grijest și piif...

Acum dar Hariett, dacă de dragul meu nu-ți frângi datorința... atunci mi faci durere mare... atunci Hariett, nu vom mai avea nimic comun.

— Daisy! striga guvernanta plîngând.

Oh! Daisy, d-ta bine știi, că de la guler d-tale sunt gata la ori-ce... De-mi vrei viața, mi-o jertfesc... Dar și asta e așa de strict interzis! Ce va zice Mylordul de va afla!

— Voi vorbi eu cu dînsul... Ne-am înțeles dar Hariett, eu te iubesc, fiind-că ești o ființă atât de draguță, atât de bună...

Și cu buzele-i trandafirii sărută fața înflăcărată a guvernantei.

— Nu voi uita nici-odată... nici-odată, ceea ce faci azi pentru mine. Și sunt sigură că nici Stenio Maracky, cumnatul meu, nu va uita nici-când...

Străinul trist, își plecă din capul îngândurat și se întoarse spre Daisy.

— D-ta vrei să-ți vezi sora... Durere, nu vei mai găsi-o așa cum ai cunoscut-o... Sărmana Maud, s'a schimbat de tot, e greu bolnavă...

Mica miss, privi cu frică la cumnatul ei:

acestea au fost numai greșeli de metodă.

El moare în vîrstă de 69 ani, după ce a luptat o viață întreagă pentru un ideal sfînt, și desigur că acest om va rămîne o figură în istoria luptelor românilor macedoneni și a aspirațiilor lor naționale.

Lui Mărgărit îi datorim încheierea ideei naționale macedo-române. El a avut de dus o aprigă luptă pentru ca să dovedească, în primul rînd, existența românilor în Macedonia, să lămboare insinuările, cum că n'ar fi vorba de cît de o simplă ramură grecească.

Astăzi românii sunt recunoscuți în mod oficial de către Poartă ca nație distinctă în Macedonia — evident, unul din cele mari succese naționale ale noastre.

E ușor de a critica acum în detaliu, când prima diră a fost trasă, și când cărarea a început a fi bătătorită. Desigur, suntem prea aproape de opera.

Mărgărit și de-aceia nu o apăsăm în de-ajuns dar posteritatea va să-l facă dreptatea și perspectiva o pune în adevărata lumină pe acela, pe umerii căruia, în definitiv, se ridică ce facem acum în Macedonia.

Din străinătate

Conflictele Ruso-Japonez. Știrile care primesc zierele engleze din extremul orient sunt departe de a fi de acord. Unele mesaje zice că ori-ce pericol de război a dispărut, pe când Morning Leader nu crede că se va împăca Japonia cu Rusia.

Gubernorul însă a făcut să se aflice la Paris știri că amiralul Aleksei, comandantul forțelor rusești din Oceanul Pacific, ar fi zis că de oare-ce îndăgăduială în Mandchuria continuă, Rusia e în neputință de a o goli de trupe de o dată.

Alte telegrame sosite din Germania anunță că guvernul rus trimite mereu noi forțe în Asia, unde se află până acum peste 120.000 oameni bine și complet echipați ba ceva mai mult regimentele de infanterie au fie-care câte o secție călărească.

Altaieri a pornit din Kiev un nou regiment întărit intradins pentru Extremul Orient.

— E în pericol? întrebă.

— În pericol.

Daisy strigă:

— Iute Stenio, du-mă la ea.

Intrară în curtea otelului; Harriett alerga în urma lor — par'că ar merge la șafod. Când se apropiară de pavilion, înălțînd o tinăra damă foarte elegantă cu o călăgăria cu boneta albă. Daisy se înălțase și pășind repede trăgînd după sine pe Stenio, îl era par'că frică să n'o observe. N'a folosit însă nimic, a putut auzi o tinăra damă zice cu mare surprindere:

— Dar aceasta e Miss Mellivan cu călăgăria.

Pe Daisy de-odată o cuprinsese teama, că n'a i-se strîns; însă grija pentru sora ei era mult mai mare, așa în cât nu dădu nici o importanță acesteia. Stenio deschise ușa pavilionului și Daisy cu guvernanta intrară.

Călăgăria se opri și privi în urma tinărei.

— Ah! zise în sfîrșit, ridicîndu-și ochii la cer, dacă dl Maracky ar permite să înregistrăm și numele lui între cei cari vor da concursul la concertul nostru, ce frumos venit ar aduce orfanilor nostri.

(Va urma).

Convocare.

Fiind congregația comitatului Aradului convocată în adunare ordinară de toamnă pe ziua de Miercuri 4 Noembrie n., orele 9 a. m., rugăm pe toți membrii români ai congregațiunii să se prezinte negreșit la ședință. Aceasta cu atât mai osebît, cu cît în chestii importante trebuie să ne spunem cuvîntul și să ne prezentăm cu toată demnitatea.

În preseara adunării se va ține șfat prealabil, la otelul »Vass.«

Arad, Octombrie 1903.

Russu Știrianu,
secretar.

M. Veltcu,
president.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 24 Octomvrie n. 1903.

— „Român komisziog“ (ticaloșie românească). Sub acest sugestiv titlu zierele maghiare fac un tărăboiu ne mai pomenit în contra dlui Dr. Nestor Opreean, avocat în S. Miclăușul-Mare, pentru-că în preseară s'erbărilor rakotziane a adunat în curtea sa 250 flăcăi (nici mai mulți nici mai puțin) „înarmați cu ciomege și furei de fer“...

Auzind Ungurii din oraș despre asta — spune „F. M.“ dela 23 c., „s'au emoționat foarte“, ceea-ce se traduce: i-a cuprins tremuriciul și au intervenit ca fidiereul Hadfy să-l împrăștie „pe Valahii cu gânduri rele“...

Gîndurile „Valahilor“ se știe însă, n'au fost decât să apere casa fruntașului Opreean asupra căreia Ungurii cu gânduri bune voiau să se năpustească în onoarea zilei!

Se înțelege că ungurii n'au mai năvălit, auzind că în curte sunt vre-o 15—20 flăcăi voinici (din cari Ungurii au făcut 250!) ci tot cu frica în sin au fost toată noaptea.

Acum vestesc însă că în contra dlui Opreean s'a făcut arătare la procuratura din Kikinda „pentru fapta sa“, care de altfel e desaprobată și de Românii mai treg... cari vor și da expresiune desaprobatii lor“...

Lássuk és halljuk!

— **Principesa Luisa și bărbatul ei.** După cum se vestește, fosta moștenitoare, Principesa Luisa trimis o scrisoare bărbatului ei divorțat prin care-l roagă să-l permită în sărbătorile Crăciunului a-și vedea copil, căci îl dorește atât pe mult, încât viața în deprinde de asta. Principesa în termin foarte emoționant se roagă de bărbatul ei. Scrisoarea a impresionat mult pe moștenitor, care i-a și răspuns și a asigurat-o că bucuros i-ar implini cerea gar nu e în poziție a dispune singur. Se zice că Regele George e neînduplecabil și s'a supărat mult și pentru acest schimb de scrisori între moștenitor și fost-a sa soție. Cu toate astea să crede că principesa își va putea revede la Crăciun copiii.

— **O mare catastrofă de tren.** După cum vestește o depeșă, o mare catastrofă de tren, s'a întimplat lângă Manchester. Un tren accelerat a deraiat într'un tunel de pe șinele proprii pe altele. Peste puțin timp a intrat un alt tren tot accelerat în tunel și a urmat o ciocnire îngrozitoare. Ambele trenuri s'au făcut bucăți și adevărată grămadă de ruine. Călătorii au perit aproape până la unul.

— **Liberalii lăitându-i pe kossuthiști.** Cât de mincinoasă e toată campania ce o duc Maghiarii pentru așa numitele „pretențiuni naționale“ se învederează mai ales prin absoluta indiferență a însaș masselor maghiare, cărora înadever — cum se zice: și gîndul cel mai mic li-e mai mare decât așa numitele „pretențiuni“. Pe nimeni nu-l mișcă și în afară de parlament — toată lumea privește cel puțin apatică comedia asta.

O resimt aceasta și ei, înșiși, căci eată într'un organ guvernamental citim că în partidul liberal sunt exasperați de inerția masselor cari acum ar trebui să demonstreze în potriua Vienei. Eată ce zice semi-oficiosul din loc „A. și V.“

„Liberalii sunt indignați de purtarea kossuthiștilor, cari atunci, când decurgea lupta de partid, au demonstrat și agitat, și acum când cu mobilizarea masselor și cu demonstrații imponente ar trebui ex-

cita presiune asupra Vienei, abea dau semne de viață...“

Așa de insușelită e națiunea!

— **Tragedia căpitanului Beax.** Sunt 4 ani, de când căpitanul american Beax, însoțit de fiica sa, a făcut o călătorie prin Europa, ajungînd și în Croația. Aici îl ajunse însă o mare nenorocire: fiica-sa căzu bolnavă și muri. O înmormintă în satul Samobor și d'atunci în fiecare an vine de cercetează mormîntul fiicei sale. În anul ăsta însă reci și el și muri peste câte-va zile. S'ermanul căpitan fu înmormîntat alături de fiica sa.

— **Carte despre Draga.** Un librar din Koprinja Croația a edat de curînd o carte scrisă în limba s'rbesească, avînd titlul „Amintirile reginei Draga, amanta lui Milan și soția lui Alexandru Obrenovici“. Scopul cărții nu e ponegrirea reginei Draga, ci compromiterea oficerilor asasinii. Se susține, că această carte a fost tipărită din însărcinarea oficerilor, cari urziseră complotul dela Niș.

— **Colera în Ierusalim** O telegramă vestește că în Ierusalim a izbucnit colera. Pîn'aci au fost 8 decese și mai multe îmbolnăviri.

— **Justh Gyula — făcut de rușine.** O lecție binemeritată a căpătat erl deputatul Justh Gyula dela un preot catolic, care l-a învățat, cu ce datorește un om cult, unei manifestații religioase, când se întâlnește cu una de aceasta pe stradă. Erl după ameazi adevă, o procesiune religioasă trecea pe cheiul Dunării în Budapesta. Deputatul Justh îi venia tocmai în față, dar firește ca un liber cugetător, ce se respectă — nu și-a ridicat pălăria. Un preot catolic scandalisat de lipsa aceasta de respect, i-a prins pălăria și i-a luat-o de pe cap, firește, cu câteva șuvițe de păr cu tot.

Di Justh, credem va ținea minte lecția binemeritată cât va trăi.

— **În deobște e recunoscut, că în prăvălia de giuvaericele de bun renume al lui Weinberger Ferencz, edificiul hotelului central, publicul e servit cu cea mai mare prevenire și conșiențiozitate.** De aceea și recomandăm călduros această prăvălie, unde numai giuvaericele veritabile și ciasornice de Geneva, precum și revizite și ornamente de argint veritabil se capătă. Atelier special propriu. Telefon n-ru 439.

— **O podoabă a pieții Andrassy.** Senzație generală produce gatlantarul strălucit, care reprezintă eleganta prăvălie de modă alui Singer Sándor. Proprietarul firmei a fost multă vreme membru intern al firmei „Rosenblüh H. și soț“. Cunoscînd dorințele marelui public, și-a provăzut prăvălia numai cu marfă de calitate primă și de moda din urmă. Atragem atenția publicului asupra acestei prăvălii moderne.

— **Cine e chinuit de reumatism, podagră, vîjeit de urechi, migrenă!** Dacă pătimește cineva de morburile acestea, folosească crucea după electro-magnetică inventată de dl Albert Müller (Budapesta. V. Vadász u. 24/GG.) Nr. 86.968, care produce rezultate uimitoare în privința morburilor amintite mai sus.

— **Epistolele de mulțumită sunt numărate, dovedind toate efectul uimitor produs de această cruce, cum se poate vedea aceasta, întru altele, și din epistola d-lui Ludvig Veiser, organist în Pojon.**

— **Cea mai nestricăcioasă cremă pentru înfrumusețarea tenului e crema de flori de liliac, un borcan costă 1 cor.**

— **Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor. Săpun de flori de liliac bucata 70 fil. Pasta luno 2 cor.**

— **Pudra luno 2 cor.**

— **Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgărçiturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsel poftei de mîncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil., o cutie de probă 2 cor.**

— **Contra guturaiului, tusei, răgușelii, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de perg Senega. Se pot găsi în farmacia »Verg-Maria« alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengl).**

Red. respons. Ioan Russu Știrianu.
Editor Aurel Popovici-Barclanu.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

5751 kv. sz. 1903.

Árverési hirdetésny kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy „Victoria“ takaréks

és hitelintézet végrehajtónak Don Judon alu. Nacza végrehajtási szénvédő elleni 600 korona, tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyben az aradi kir. törvényszék területénlévő Arad városában fekvő az aradi I. 28 számú telekkönyvbe A+2 sor, és 111 számú ház, udvar, és kertből álló ingatlanra az árverést 2094 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903 évi November hó 17 napján délután 1 órakor, az Igazságügyi palota I. em. 88 sz. a megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási árban alul in eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 209 korona 40 fillert közpénzben vagy az 1881. LX. t. az. 42 §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3833 sz. a. kelt f. M. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, a vagy az 1881. XL. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhely. zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1903 évi Iulius hó 16 napján a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

3: 1-1

Zubor,
kir. társéki bíró.

Comisi!

La subscrisul se acceptează imediat un tinăr talentat și onest etate 18—20 ani pentru despărțimintul Manufacturei: concurenții trebuie să știe pe lângă limba română perfect cea maghiară și germană.

FUCHS NANDOR.

Alba-Iulia (Gyulafehérvár) în 22 Oct. 1903.

Anunț!

Pentru grădina de altol și școala practică economică inițiată de comuna Seliște, se caută un conducător.

Cel-ce dorește a fi angajați să se adreseze până în 15 Noembrie a. c. la subsemnata primărie, înaintându-și și documentele despre pregătirile teoretice și despre aplicarea de până aci.

Onorariul se va stabili prin înțelegere ulterioară.

Competenții vor indica în ofertă și ceea-ce pretind. 28 2-3

Seliște, în Octomvrie 1903.

Primăria comunală.

Nicolae Hențiu m. p.
notar.

Dum. Popa m. p.
primar.

Concurs.

În cancelaria notarială din Ciuciu (comitatul Aradului) este vacant un post de scrietor notarial dotat cu un salariu fix de 600 coroane, 200—300 cor. accidentul și cuartir constatătoriu din o chilie în care locuiește și un alt scrietor.

Spre ocuparea acestui post pot reflecta toți acei tineri cari posed praxa necesară în afacerile notariale și în a conducerei matriculelor; posed limba maghiară corect, și despre dexteritatea în afacerile cancelariei produc documente corespunzătoare din cari să se vadă, că potenții au lucrat vre-o 2—3 ani și până în ziua ultimă adevă a recurgeriei, în vre-o cancelarie notarială din patrie.

Informațiuni mai amănunte se dau din partea subscrisului. 29 2-2

Ciuciu, la 16 Octomvrie 1903.

George Ionoseu,
not. ceroual.

Cele mai moderne

paltoane de copil și dame, mai estin se pot procura la firma

SCHWARZBERGER MANO

(Vörösmarthy u. 3.)

cunoscută ca o firmă solidă. În magazinul acestei firme, care aproape exclusiv ține numai pachete de dame, au sosit deja, în mare asortiment,

noutăți în articoli —

de toamnă și iarnă.

Merită spriginul tuturor noua firmă, care și-a pus de țintă a satisface tuturor pretențiilor marelui public.

167 5-10

Cele mai noi stofe de haine p. dame,
Mătase pentru haine și bluze,
Specialități în bluze gata

se pot căpăta la

SINGER SÁNDOR

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrásy-tér 20. —

Pânzetur, șifoane și fețe de masă,

Trusouri de mireasă,

începând cu cele mai simple până la cele mai
elegante, în mare asortiment, se pot căpăta la

SINGER SÁNDOR 1 15-25

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrásy-tér 20. —

Ciorapi p. dame, bărbați și copii (tricotati în pușcărie).

Lingerie pentru bărbați, Cravate, Covoare, perdele
și șarșafuri după cea din urmă modă se pot căpăta la

Singer Sándor

prăvălie de mode și trusouri.

— ARAD, Andrásy-tér 20. —

Noroc escelent la TÖRÖK!!!

Mulți s'au fericit prin noi.

S'au câștigat dela noi mai mult de 12 milioane cor.

Numai în cele 5 luni din urmă am plătit cele mai mari câștiguri și anume:

premiul cel mare de 605,000 coroane	losul Nr. 57,080
câștigul mare de 100,000 "	" " 74,366
" " 90,000 "	" " 109,780

și alte multe câștiguri mai mărunte.

În toată lumea cele mai norocoase lose se trag dela loteria noastră care se va deschide nu peste mult.

10,000 lose cu **55,000** Lose cu câștig

se vor pune pe sorț, adică vor câștiga jumătate din toate losele ce se vor trage, după cum arată nota de mai la vale.

14 milliő 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**. 1 nyeremény **400.000**.
1 à **200.000**. 2 à **100.000**. 1 à **90.000**. 2 à
80.000. 1 à **70.000**. 2 à **60.000**. 1 à **50.000**.
1 à **40.000**. 5 à **30.000**. 3 à **25.000**. 8 à **20.000**.
8 à **15.000**. 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Prețurile clasă I de lose sunt următoarele:

o optime ($\frac{1}{8}$) fl. — 75 sau 150 cor. | o jumătate ($\frac{1}{2}$) fl. 3 — sau 6 — cor.
un patrar ($\frac{1}{4}$) fl. 1.50 „ 3 — „ | un întreg ($\frac{1}{1}$) fl. 6 — „ 12 — „

Losele vor fi distribuite după ce banii se vor trimite, sau poste restante.

Se poate comanda până la:

2 Noembrie st. n. a. c.

la casa de bancă a lui

Török A. și Soțul

— BUDAPESTA. —

■ CEA MAI MARE CASĂ DE LOSURI. ■

Loteriile cele mai mari ale noastre sunt:

PRINCIPALA: VI., Teréz-körut 46a. LATERALE: 1. Váci-körut 4,
2. Muzeum-körut 11, 3. Erzsébet-körut 54.

Scrisoarea pentru comandă să tre. Banca **Török și soțul, Budapesta.**

Vă rog a-mi trimite ..... losuri originale de 1-a clasă de ale loteriei de clasă întâi împreună cu planul oficial.

Suma de ..... Coroane { Vă rog a o rambursa
o trimit cu mandat postal } ce nu convine
o alătur în note de bancă (în timbre) se șterge.

Adrasa corect

OCASIE BUNĂ!

4 fl. 34 cr. costă un **servis**
fin de **sticlă**,

care constă din 41
bucăți, și anume: 12 pahare de apă,
12 pahare de vin, 6 pahare de rachiu,
1 sticlă de apă, 1 sticlă de vin, 6
farfurii de compot, 1 blid p. compot,
1 pomieră, la olaltă 41 bucăți.

5 fl. 95 cr. costă un **servis**
de **masă** p ntru

6 persoane, din cel
mai fin porcelan de
Carlsbad, cu aurituri și ornamente.
26 bucăți: 6 farfurii p. supă, 6 farf.
p. friptură, 6 farfurii p. desert, 1 blid
p. supă cu capac, 1 blid p. friptură,
1 blid pentru mâncări groase, 1 p.
sauce, 1 solniță, la olaltă 26 bucăți.

3 fl. 35 cr. costă un **prea fin**
servis pentru

cafea sau ceai
din porcelan de Carlsbad, cu flori și
aurituri, 15 bucăți: cantă p. ciai sau
cafea, 1 cantă p. lapte, 1 țitoare de
zahăr, 6 filigeane, 6 farfurii, la olaltă
15 bucăți.

Szabó Albert

magazie de mărfuri de sticlă
porcelan, lămpi și aranjamente
pentru bucătărie.

ARAD, strada Aczél Péter Nr. 1.

Telefon 239.

Farfuriile de porcelan alb, bucata 10 cr.; farfuriile albe pentru supă 7 cr.; servis pentru rachiu (6 persoane) 90 cr. Lămpă de atârnat 3 fl. 50. Lavabouri 4 fl. 80 cr. Servis pentru desert: 6 farfurii și 1 blid 1 fl. 40 cr. Ac-1-și servis din sticlă 90 cr. 1 cuțit, 1 furcișă și 1 lingură, la olaltă 50 cr. Specialitate: 12 pahare de cristal pentru apă 70 cr. Obiectele ce nu convin, se reprimesc și banii se restituie.